

Povzetek navodil za pisanje predznanstvene naloge

Napisati predznanstveno nalogo pomeni, da se naučite pristopiti k opredeljevanju in razreševanju problema in zbirati podatke (metodično delo). Na vsebinski ravni naloge se pričakuje, da znate v teoretičnem delu povzeti spoznanja v zvezi z vašo nalogo, da znate citirati, se sklicevati na vire in literaturo. Hkrati pa se pričakuje, da znate naučeno preveriti z nekim praktičnim delom (anketo, intervjujem, kreativnim delom, eksperimentom) ali pa rezultate svojega dela primerjati z izsledki drugih avtorjev.

Bibliografija

Bibliografija je seznam virov, ki ste jih uporabili pri pisanju naloge. Navedete jih ob koncu naloge. Pri prijavi naloge (dispoziciji) je treba navesti glavno **predvideno** literaturo. Pri iskanju literature je treba najprej pregledati osnovno literaturo, ki izbrano temo obdeluje kratko in jedrnato (npr. učbenike, enciklopedije, terminološke slovarje, priročnike itd.) in nato narediti kritičen pregled in izbor. Priporočljiva je uporaba **novejše literature**; če podatkov ne dobite, pa lahko tudi uporabite starejšo literaturo.

Razlikujemo

- **primarno literaturo** – vsa besedila, ki so osnova predznanstvene naloge; poročila, disertacije, zapiski, pisma, prva oblika pisnega dela, kadar podatke zbirate sami. V primeru zgodovinske teme govorimo o virih, ki so lahko tudi predmeti kot so zgradbe, slike, računalniška igra in drugo; npr. roman Galjot Draga Jančarja.
- **sekundarno literaturo** – to je vse, kar je k temi že obdelano in urejeno, vse opravljene raziskave, statistični podatki in različni dokumenti; npr. biografija o Dragu Jančarju.
- **terciarne vire** – to so splošni indeksi, katalogi, enciklopedije, slovarji, npr. geslo o Dragu Jančarju v Enciklopediji Slovenije.

Pomembno je, da poznate in navedete različne informacijske vire.

Dispozicija

Dobro in preišljeno zastavljena dispozicija je prvi korak prijave predznanstvene naloge. Je zahtevno delo, ker obsega velik del potrebnega dela za izdelavo naloge.

V tem delu:

- utemeljite motiv za izbor teme,
- poveste, kaj vam je o temi že znano,
- kaj nameravate/želite raziskati,
- navedete konkretna vprašanja, na katera želite odgovoriti v predznanstveni nalogi,
- oblikujete hipotezo/hipoteze,
- predstavite predvidene metode dela in utemeljite njihovo izbiro,
- navedete cilje in namen predznanstvene naloge (kaj želite z nalogo doseči),
- predstavite strukturo naloge (grobo vsebinsko zaporedje poglavij),

- navedete uporabo ključne literature in vire predznanstvene naloge,
- omenite ustanovo/ustanove, s katero/imi sodelujete (po potrebi).

Primer dispozicije

	slovensko	nemško
tema / Thema	Tragedija pod Arihovo pečjo	Die Tragödie unter der Arrichwand
<p>Formulacija teme naj ne bo ena sama beseda in naj ne preveč presega 100 znakov. Če se piše naloga v živem tujem jeziku, je naslov v tem jeziku.</p>		
Temo vložil/a / Thema eingereicht von	Ime kandidata/kandidatke	
šola / Schule	ZG/ZRG za Slovence v Celovcu / BG/BRG für Slowenen in Klagenfurt	
razred / Klasse	7. a Kugyjev razred	
zrelostni izpit / Reifeprüfung	leto	
mentor/ica / Betreuer/in	Ime mentorice/mentorja	
vsebinsko področje / Inhaltliche Zuordnung	humanistično, družboslovno, kreativno, naravoslovno	geisteswissenschaftlich, sozialwissenschaftlich, kreativ, naturwissenschaftlich
jezik naloge / Sprache der Arbeit	slovenski	
osebni pristop k temi in prva osnovna literatura / Persönlicher Impuls und erste Basisliteratur	<p>Odločitev za temo iz več razlogov ni bila težka. Doma sem na Čemernici pod Arihovo pečjo, kjer <i>Slovensko planinsko društvo Celovec</i> in <i>Slovensko prosvetno društvo »Rož«</i> vsako leto na prvo nedeljo v marcu organizirata spominski pohod, ki je posvečen padlim partizanom.</p> <p>Glavna literatura: Tobias Kavelar: Partisan – Die Geschichte einer Widerstandsgruppe Bogdan Mohor – Ston: Luna. Od koroškega partizana do političnega zapornika v Bileči.</p>	

	Arhiv Slovenske športne zveze Arhiv Slovenskega prosvetnega društva Rož	
<p><i>Napiši v dveh do treh stavkih, zakaj si se odločil/a za to temo. Navedi 3 do 5 knjig, spletnih strani, filmov ali drugih medijev, ki si jih uporabljal/a pri prvem delu s temo. Navesti je treba avtorja, naslov, leto izida, pri spletnih virih spletni naslov (z datumom zadnjega ogleda).</i></p>		
<p>primerna glavna vprašanja k temi / Geeignete Leitfragen</p>	<p>Čemu spominski pohodi?</p> <p>Kaj se je dogajalo v bunkerju pod Arihovo pečjo?</p> <p>Kdo so udeleženci spominskega pohoda pod Arihovo peč?</p> <p>Od kod prihajajo ti pohodniki?</p> <p>Kaj so njihovi motivi za udeležbo spominskega pohoda?</p> <p>Kakšen je starostni sestav pohodnikov?</p> <p>Kdo je Bogdan Mohor – Ston?</p> <p>Kaj želi Bogdan Mohor – Ston posredovati mladini?</p> <p>V svoji PZN želim posebno pozornost posvetiti udeležencem spominskega pohoda pod Arihovo pečjo in preživelemu partizanu Bogdanu Mohoru – Stonu, zadnji priči februarских dogodkov iz leta 1945.</p> <p>V pogovoru z Bogdanom Mohorjem – Stonom želim poizvedeti več o dogajanjih pod Arihovo pečjo, zakaj se tudi v visoki starosti 90 let še udeležuje pohoda in kaj bi želel povedati mladim udeležencem spominskega pohoda.</p> <p>Želim poizvedeti, od kod prihajajo udeleženci, kaj so njihovi motivi za udeležbo tega pohoda in ali so taki spominski pohodi sploh potrebni.</p>	

Kaj želiš poizvedeti? Kaj te posebej zanima pri izbrani temi? (Konkretizacija oz. prilagoditev tega vprašanja/teh vprašanj je v nadaljnjem poteku dela mogoča.)

načrtovana metoda / Angestrebte Methode/n	<ul style="list-style-type: none">- Pregled literature o zgodovinskih dogodkih pod Arihovo pečjo- Ogled, opis in fotografiranje obnovljenega bunkerja, spominske plošče in koče na Bleščeči.- Pogovor z glavnimi organizatorji spominskega pohoda- Intervju z Bogdanom Mohorom – Stonom- Anketa med udeleženci spominskega pohoda	
--	---	--

Naj bo zgolj predelava literature ali naj naloga tudi vsebuje empirične elemente (naravoslovne poskuse, povpraševanje, programiranje itd.)?

približna zgradba naloge / Ungefähre Gliederung der Arbeit	<p>Teoretični del</p> <ol style="list-style-type: none">1. Razvoj osvobodilnega gibanja na Koroškem2. Partizani pod Arihovo pečjo3. Napad na partizane pod Arihovo pečjo4. Žrtve napada <p>Raziskovalni del</p> <ol style="list-style-type: none">1. Obnovljeni bunker pod Arihovo pečjo (opis, slike)2. Organizacija in potek spominskega pohoda3. Potek poti (kontrolne postojanke)4. Udeleženci spominskega pohoda (anketa)5. Bogdan Mohor – Ston. Zadnja priča februarskih dogodkov iz leta 1945 (intervju)	
---	--	--

Navedite vsebinska težišča naloge v geslih v predvidenem zaporedju.

1.	Uvod
2.	Teoretični del
2.1	Osvobodilno gibanje na Koroškem
2.2	Partizani pod Arihovo pečjo
2.3	Napad na partizane pod Arihovo pečjo
2.4	Žrtve napada pod Arihovo pečjo
3.	Spominski pohod pod Arihovo peč
3.1	Obnovljeni bunker pod Arihovo pečjo
3.2	Organizacija in potek spominskega pohoda
3.3	Potek poti in kontrolne postojanke
3.4	Udeleženci spominskega pohoda
4.	Empirični del
4.1	Metodologija
4.2	Rezultati in interpretacije ankete
4.2.1	Strukturni podatki anketirancev
4.2.2	Vzroki za udeležbo spominskega pohoda
4.2.3	Pomembnost spominskega pohoda pod Arihovo peč
5.	Intervju z zadnjim preživelim partizanom pod Arihovo pečjo
5.1	Bogdan Mohor – Ston o potrebi po spominskih pohodih
6.	Sklep
7.	Seznam literature in virov
8.	Seznam slik
9.	Seznam grafikonov
10.	Priloge
10.1	Vprašalnik za anketo
10.2	Intervju z Bogdanom Mohorom Stonom
11.	Častna izjava

Še en primer dispozicije

Odločitev za temo / Osnovna literatura

Persönlicher Impuls und erste Basisliteratur

Odločitev za temo *Določitev arijske rase v Šentjakobu v Rožu* ni bila težka, ker sem že od majhnega naprej član mladinske igralske skupine društva »Rož«, ki se je že pri nekaj igrah ukvarjala z grozotami nacionalsocializma pod Hitlerjem. Ko nam je režiser Marjan Štikar povedal o naslednji igri, ki govori o teoriji in praksi določanja arijske rase, sem spoznala, da o tem želim izvedeti več.

Für die Bearbeitung des Themas habe ich mich entschieden, da es als nächstes Theatersück vom Regisseur Marjan Stikar und der Theatergruppe »Zora«, deren Mitglied ich bin, aufgeführt wird.

Glavna vprašanja/ Geeignete Leitfragen

1. Kako je potekalo določanje arijske rase pri izbranih prebivalcih Šentjakoba v Rožu?
2. Kdo so bile žrtve?
3. Kako je potekalo tako imenovano merjenje glav?
4. Kakšne so bile psihične posledice tega merjenja?
5. Ali so to izvajali na Koroškem samo v Št. Jakobu ali tudi kje drugje?

1. Die Rassenlehre anhand von Kopfvermessungen in St. Jakob im Rosental
2. Wer waren die Opfer?
3. Der Verlauf der Kopfvermessungen
4. Was waren die psychischen Folgen dieses Ereignisses?
5. Geschah das nur in St. Jakob im Rosental oder wo anders auch noch?

Delovne metode / Angestrebte Methoden

1. Pregled in primerjava strokovnih besedil za teoretični del
2. Analiza dokumentov
3. Intervju z režiserjem
4. Mogoče anketa med nastopajočimi igralci.
1. Durchsicht und Vergleich von Fachliteratur zum Thema
2. Analyse der vorhandenen Dokumente
3. Interview mit dem Regisseur
4. (Fragebogen unter Mitgliedern der Theatergruppe)

Razdelitev naloge / Ungefähre Gliederung der Arbeit

1. Teoretični del

- Nacistična rasna teorija
- Značilnosti nacistične rasne teorije
- Merilni instrumenti za merjenje velikosti lobanje

2. Raziskovalni del

- Dokumenti o merjenju glav v občini Šentjakob v Rožu
- Število, spol in starost oseb, katerim so merili glavo
- Predstavitev žrtev nacistične rasne teorije
- Narodna pripadnost žrtev in njihove družinske razmere
- Usoda izbranih žrtev
- Življenje predstavljenih žrtev po drugi svetovni vojni
- Vzrok za gledališko predstavo tega dogodka
- Analiza intervjuja
- (Analiza vprašalnika)

1. Theoretischer Teil

- Nazistische Rassentheorie
- Messinstrumente

2. Empirischer Teil

- Vorstellung der Dokumente
- Zahl, Geschlecht und Alter der Opfer
- Vorstellung von 3-4 Opfern der Kopfvermessungen

- Volksgruppenzugehörigkeit und familiäre Verhältnisse der Opfer
- Das Schicksal der ausgesuchten Opfer
- Das Leben der Opfer nach dem Ende des 2. Weltkrieges
- Analyse des Interviews
- (Ev. Analyse des Fragebogens)

Zgradba/razčlenitev in številčenje predznanstvene naloge

- naslovnica/naslovna stran (brez številke strani)
- abstract v nemščini/angleščini; 1.000 do 1.500 znakov (ne številčimo, a štejemo)
- (predgovor; ne številčimo, a štejemo)
- kazalo (ne številčimo, a štejemo)
- uvod (številčimo in štejemo)
- glavni/besedilni del (številčimo in štejemo)
- teoretični del: strnjena predstavitev teoretskih izhodišč
- analitični del: predstavitev spoznanj (to, kar smo ugotovili pri raziskovanju)
- zaključek (potrditev ali ovrženje hipotez; povzetek ključnih ugotovitev; predlogi za nadaljnje reševanje odprtih vprašanj; lastna predvidevanja o tem problemu v prihodnosti)
- seznam literature in virov (številčimo in štejemo)
- seznam tabel, slik, grafikonov (številčimo)
- kratice, slovar strokovnih izrazov (glosar) (številčimo in štejemo)
- priloge: slikovni material, vprašalniki, intervjuji (številčimo in štejemo)
- častna izjava (številčimo in štejemo)

Priloge

- delovni protokol učenke/učenca
- slikovni material
- vprašalniki
- intervjuji v prepisu, cd s posnetim intervjujem
- (delovni protokol mentorja/mentorice se priloži po prezentaciji/diskusiji)

Častna izjava, primer

Častna izjava

Potrdujem, da sem predznanstveno nalogo na temo ... napisal_ sam_ in brez pomoči tretjih. Prav posebej zagotavljam, da sem vse dobessedne in povzete navedke iz drugih del označil_ kot citate in zapisal_ vse uporabljene vire.

kraj, datum, podpis

Naslovna stran

Ni oštevilčena. Vsebovati mora:

- uradni naziv in kraj šole
- vrsto dokumenta, torej predznanstvena naloga
- naslov/podnaslov
- ime in priimek avtorja/avtorice/avtorjev po abecednem redu
- razred
- ime in priimek mentorja
- kraj, mesec, leto

PREDZNAVSTVENA NALOGA

(raven 20)

Stari in nenavadni predmeti v razstavi na Kostanjah

(raven 16)

Avtorica: Maria Mletschnig, 8.a razred

Mentor: prof. mag. Štefan Pinter

Celovec, 20. februar 2020

Abstract (1.000 do 1.500 znakov s presledki)

Je obvezen del naloge. Napišemo ga takoj za naslovno stranjo. Avtor/avtorica v zgoščeni/skrajšani obliki predstavi vsebino predznanstvene naloge (**namen in cilje naloge, metode dela, rezultate, sklepe in priporočila**). Izvleček naj bo dovolj informativen, da se lahko bralec/bralka hitro seznanijo s temo in rezultati dela. Abstract/povzetek pišemo v celih, a ne predolgih stavkih, v tretji osebi, v pravilnem strokovnem jeziku, izogibamo se neznanim kraticam. Pred izvlečkom se navede tudi naslov predznanstvene naloge v slovenščini. Abstract napišemo v nemščini ali angleščini (italijanščini)

Predgovor

Je neobvezen element naloge. V primerjavi s povzetkom pretežno vsebuje osebne pripombe in zahvalo osebam, ki so pomagale/sodelovale pri nastajanju naloge.

Kazalo

Je **obvezna** sestavina naloge. Naslov lahko zapišemo z velikimi tiskanimi črkami. V besedilnih programih je za to predvidena funkcija – predloge sloga (Formatvorlagen). Z njo v tekočem besedilu že določimo obliko naslovov (glavni naslov, naslov poglavja, podnaslov, drugi podnaslov). Iz njih potem program sestavi kazalo – funkcija sklici, kazalo vsebine (Verweise, Inhaltsverzeichnis). Pomoč na spletu npr. <http://www.zmaga.com/content.php?id=1093> (11. 11. 2015).

Primer kazala:

Kazalo vsebine

Povzetek/abstract	2
1 UVOD	3
2 PODOBE REVNIH IN BOGATIH LIKOV V CANKARJEVIH ČRTICAH	5
2.1 Pregled treh Cankarjevih črtic z motivom bogatih in revnih	5
3 OPISI IN IZPOVEDI REVNIH IN BOGATIH LIKOV V CANKARJEVIH ČRTICAH.....	7
3.1 Opisi prehrane revnih in bogatih.....	8
3.2 Opisi praznovanj in „bogate“ sanje otrok	10
3.3 Beraška oblačila revnih in opis matere v črticah	14
3.4 Opis stanovanja revnih ljudi	17
3.5 Motivi beračenja in lik beračev v črticah.....	19
3.6 Nedosegljivost izobrazbe za revne ljudi	20
3.7 Podobe družinskega življenja revnih	22
4 ZNAČILNOSTI IN VPLIVI V CANKARJEVIH ČRTICAH O REVNIH IN BOGATIH.....	25
4.1 Vpliv slovenske in evropske literature na Cankarjevo pisanje o revnih in bogatih	25
4.2 Avtobiografske prvine v Cankarjevih delih s snovjo revnih in bogatih.....	27
4.3 Vpliv matere na Cankarjevo pisanje o revnih in bogatih.....	29
5 SKLEP	30
6 BIBLIOGRAFIJA IN VIRI	32
7 KAZALO SLIK, TABEL IN GRAFIKONOV	33
8 PRILOGE	34

Zahvala – po želji avtorja/avtorice. Lahko na hrbtni strani naslovnice.

Uvod

V uvodu je predstavljena tema predznanstvene naloge, napoved namena in poglavitnih ciljev naloge, ki jih kandidat/ka začrta v dogovoru z mentorjem/mentorico. V uvodu so predstavljeni način dela, metode, ki so bile uporabljene pri delu, dosedanje raziskave, terensko delo, uporaba virov in literature.

Osrednji del naloge

Osrednji del predznanstvene naloge je sestavljen iz poglavij in podpoglavij, ki si sledijo v logičnem zaporedju in obravnavajo posamezna/konkretna vprašanja tematike predznanstvene naloge. Poleg besedila so navedeni v glavnem delu slike, tabele, grafikoni in karte.

Sklep

Sklep je povzetek glavnih ugotovitev, rezultatov, problemov in možni predlogi/možne poti za reševanje le teh v prihodnosti. V sklepu kandidat/kandidatka lahko vključi in komentira dosežene cilje, ki jih je postavil/a v uvodu predznanstvene naloge.

Viri in literatura

Seznam vseh uporabljenih virov in literature.

Kazalo vseh slik, tabel, zemljevidov, grafikonov, fotografij, z navedbo strani.

Potek raziskave pri predznanstveni nalogi

Ko je natančno določena tema, je treba najti sredstva in pripomočke, s katerimi pridemo do rešitev.

Teoretična PZN

Pri **teoretični predznanstveni nalogi** je osnova za raziskovanje ustrezna literatura, ki pomeni **osnovni vir** informacij in zajema vsa ključna dosedanja spoznanja o problemu s teoretičnega vidika. Treba je najti čim več virov, ki bodo pomagali raziskovalno temo čim bolj osvetliti.

Pri teoretični predznanstveni nalogi je treba povezati čim več različnih informacij, ki se nanašajo na problem naloge. Do rešitve zastavljenega problema pridemo z medsebojno primerjavo različnih virov, z iskanjem podobnosti in razlik teh virov in jih poskušamo pojasniti. Tako lahko najdemo rešitev za problem, zastavljenega v začetku naloge.

Težišče dela je:

- preučevanje literature in virov (Quellenforschung)
- pisanje povzetkov
- primerjanje ugotovitev različnih avtorjev/avtoric
- oblikovanje lastnih sklepov

Empirična naloga:

- opredelitev poteka raziskovalnega dela in uporabljene metode dela;
- predstavitev rezultatov, ki smo jih pridobili z empiričnim raziskovanjem.

Pri **empirični raziskovalni nalogi** potrebujemo literaturo, osnovno sredstvo dela pri tej vrsti naloge pa je ustrezen **merski pripomoček**. To so lahko anketa, lestvica, intervju, vprašalnik, eksperiment. Merske pripomočke je treba **natančno pripraviti**, ker z njimi zbiramo podatke. Pri tem je treba vedeti, **kaj s temi instrumenti merimo, kakšne podatke hočemo zbrati in pri kom jih bomo zbrali**. Pri tem je potrebno upoštevati **zakon o varstvu osebnih podatkov (Datenschutz)**, zato je priporočljivo, da se vprašalnice ali lestvice rešujejo anonimno. Spraševancem/spraševankam se lahko pojasni, da bodo podatki uporabljeni samo v predznanstveni nalogi.

Tehnično oblikovanje predznanstvene naloge

Obseg naloge: do 60.000 znakov s presledki in povzetkom/abstract, brez predgovora, seznama literarnih virov, seznama slik in prilog.

V besedilnem računalniškem programu je treba oblikovati osnovno predlogo z naslednjimi določili:

Velikost strani: DIN A4

Pisava: Arial ali Calibri, velikost 12 za besedilo, 10 za opombe pod črto (Fußnote)

Razmik med vrsticami: 1,5

Opombe pod črto: velikost 10

Robovi besedila: rob levo: 2,5 cm

rob desno: 2,5 cm

rob zgoraj: 2,0 cm

rob spodaj: 2,0 cm

Oblika: naravnano na levi rob/v bloku

Številčenje strani brez naslovnice, od strani 2 ali po kazalu. Strani morajo biti oštevilčene z arabskimi številkami, številka strani naj bo na desni spodnji strani besedila.

Oblikovanje naslovov in poglavij

Besedilo predznanstvene naloge je razdeljeno na poglavja, po potrebi na podpoglavja (kadar je potrebno poglavja deliti na manjše smiselne enote, kadar je obdelana misel dovolj močna za delitev poglavja na podpoglavje). Kadar je poglavje razdeljeno na podpoglavja, morata biti najmanj dve podpoglavji.

Naslovi

Prva raven: krepko, velikost 20 pt

Druga raven: krepko, centrirano, velikost 16 pt

Tretja raven: krepko, centrirano, velikost 14 pt

Številčenje poglavij in podpoglavij zapišemo z arabskimi številkami. Za pikami ne delamo presledkov (neskladenjska raba pike). Za zadnjim nivojem poglavja ne pišemo pike. Primer:

1/ 1.1/ 1.1.1

Poudarek

Krepko poudarimo kazalo, predgovor, uvod, poglavja, podpoglavja, seznam virov in literature, seznam slik, priloge.

Slike, tabele, grafikoni

Tabele in slike morajo biti oštevilčene. Posebej številčimo slike (Slika 1: Naslov) in posebej tabele (Tabela 1: Naslov). Številčenje poteka zaporedno skozi celotno besedilo in z arabskimi številkami.

Tabele in slike morajo imeti vsaka svoj naslov/svoje ime.

Naslov slike (v krepki pisavi) pišemo **pod njo**, vir (v navadni pisavi) zapišemo **pod naslovom**. Piko zapišemo, če je naslov slike stavek s povedkom.

Primer:

Slika 1: Naslovnica časnika Charlie Hebdo ali

Slika 1: Urednica revije predstavlja najnovejšo izdajo.

<http://www.delo.si/svet/evropa/charlie-hebdo-minus-tednik-ki-razburija-muslimane.html>

[8. 1. 2015]

Naslov tabele (v krepki pisavi) pišemo **nad njo**, vir tabele (v navadni pisavi) pa **pod njo**.

Primer:

Tabela 1: Prebivalci po skupinah in spolu, Slovenija

	1. 10. 2013	1. 1. 2014	1. 4. 2014	1. 7. 2014	1. 10. 2014
Prebivalci	2.060.663	2.061.085	2.060.868	2.061.623	2.062.731
moški	1.020.455	1.020.874	1.020.939	1.021.419	1.022.091
ženske	1.040.208	1.040.211	1.039.929	1.040.204	1.040.640
Državljeni Republike Slovenije	1.965.415	1.964.477	1.963.222	1.962.934	1.962.343
moški	956.206	955.927	955.433	955.432	955.311
ženske	1.009.209	1.008.550	1.007.789	1.007.502	1.007.032
Tuji državljani	95.248	96.608	97.646	98.689	100.388
moški	64.249	64.947	65.506	65.987	66.780
ženske	30.999	31.661	32.140	32.702	33.608

Vir: SURS

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?ID=6790 [27. 2. 2015]

Znanstvene metode in tehnike raziskovanja

Izbira primerne metode raziskovanja je zelo pomembna, saj vodi do pridobivanja potrebnih informacij, ki omogočajo rešitev zastavljenega problema. Določene probleme/vprašanja lahko rešujemo samo z določenimi metodami.

Metode dela so lahko različne, za pisanje predznanstvene naloge so na izbiro naslednje:

- anketiranje
- intervju
- izvajanje laboratorijskih eksperimentov/poskusov
- mikroskopiranje
- metoda spraševanja
- izdelava računalniških simulacij
- zbiranje zgodovinskih podatkov
- kreativno delo

Anketiranje

Anketiranje spada med najpogosteje uporabljene metode in posreduje podatke o tem, kar ljudje o neki stvari vejo/mislijo/menijo. V anketi postavljamo točno izdelana vprašanja določeni skupini in določenemu številu ljudi na točno določen način. Pri anketiranju vprašani prostovoljno, pisno in

anonimno odgovarja na anketna vprašanja. Najprej zberemo osnovne podatke vprašancev, kot so starost, spol, izobrazba in dodatne podatke, pomembne za našo raziskavo. Objavijo se lahko skupinski, ne pa osebni rezultati/podatki ankete.

V predznanstveno nalogo je treba vnesti, kje in kdaj ste izvedli anketiranje, kakšna navodila so dobili anketiranci.

Za izdelavo kvalitetne ankete je potrebno določeno znanje. Če tega nimate, pride pri izdelavi ankete hitro do napak, ki nižajo kvaliteto zbranih podatkov. Taka anketa je potem neučinkovita ali celo neuporabna. Anketni vprašalnik je možno oblikovati šele, ko imamo točno opredeljen problem, če imamo pred seboj cilj raziskovanja.

Prednosti ankete pred drugimi metodami:

- z anketo lahko pridemo do podatkov (mnenja, stališča, vrednote), ki so nam drugače nedostopni
- dobimo lahko podatke o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti
- je ekonomična, ker s pravilno oblikovano anketo pridemo v kratkem času do velikega števila informacij.

Med slabosti ankete sodijo:

- težave nastopijo zaradi različne strokovne usposobljenosti anketirancev
- anketo je težko prilagoditi vsem anketirancem; nekaterim se zdijo vprašanja težka, drugim lahka. Zato je treba anketo prilagoditi najnižji ravni anketirancev
- družbene težave nastopijo zaradi težnje anketirancev, da dajejo odgovore v skladu z družbenimi vrednotami. To težavo pa lahko rešimo z anonimno anketo in indirektnimi vprašanji.

Načini izvedbe anketiranja:

- osebno anketiranje,
- telefonsko anketiranje,
- anketiranje po elektronski pošti,
- spletno anketiranje,
- anketiranje po navadni pošti,

Osebno anketiranje

Osebno anketiranje lahko poteka **individualno ali skupinsko**. Pri osebnem anketiranju je stik z anketirancem osebni in zato bolj pristen. Običajno anketiranec pri osebnem anketiranju raje podaja svoja osebna mnenja in odgovarja na odprta vprašanja, ker se lažje poglobi v vsebino ankete zaradi osebnega stika.

Uvod v anketo

Pri izpolnjevanju vprašalnika moramo anketirance na to delo pripraviti, zato je pomembno, da ima anketa tudi uvod. Uvod mora vsebovati obrazložitev, kaj želimo doseči z anketiranjem in zakaj se mora anketiranec potruditi pri dajanju iskrenih odgovorov. Vsebovati mora tudi navodilo za izpolnjevanje, način zagotovitve anonimnosti in zahvalo za sodelovanje.

Preizkušanje ankete pred pravim anketiranjem

Zelo koristno je, da pred izvedbo anketiranja izvedemo pilotski poskus z določenim manjšim številom anketirancev. Z njim preverimo že izdelano anketo in ugotovimo potreben čas za izpolnjevanje vprašalnika.

Pri sestavljanju ankete upoštevamo naslednja načela.

1. Načelo vljudnosti

Če želimo od anketirancev pridobiti odgovore, moramo do njih biti vljudni in nevsiljivi.

2. Načelo informiranosti

Anketirancu moramo pojasniti, s kakšnim namenom zbiramo podatke ter s kakšnim namenom bomo zbrane podatke uporabili.

3. Načelo anonimnosti

Anketa naj bo anonimna. Anketiranci bodo v tem primeru na vprašanja odgovarjali po resnici.

4. Načelo prostovoljnosti

Anketiranci imajo pravico, da anketiranje zavrnejo. Ne smemo jih podkupovati ali jim groziti.

5. Načelo nedvoumnosti

Anketiranec in anketar morata vprašanje razumeti na enak način. Morebitni novi pojmi morajo biti pojasnjeni v začetku ankete.

Zaprta in odprta vprašanja

V **zaprtem vprašanju** anketiranec izbere **en odgovor** (**izbirno vprašanje z enim odgovorom**) ali več vnaprej ponujenih odgovorov (**izbirno vprašanje z več odgovori**).

V **odprtem vprašanju** anketiranec **samostojno odgovarja ali zapiše lastno mnenje**. **Polodprto vprašanje** ima pripravljene možnosti za izbiro ali možnost dopisa odgovora.

Pri vprašalniku je pomembno, da:

- vemo, kaj hočemo z anketo sploh doseči in kako hočemo zbrane informacije obdelati
- določimo obseg ankete (30 do 50 vprašanj),
- natančno določimo in smiselno izberemo anketirance (40 dijakov, 40 dijakinj šestega razreda ZG/ZRG),
- napišemo uvod in navodila (povemo namen in cilj ankete),
- ima anketa ključna vprašanja, s katerimi lahko rešimo nalogo,
- da prehajamo od lažjih do težjih vprašanj,
- so vprašanja razumljiva, zanimiva in jasno zastavljena (razumljiv jezik),
- so vprašanja čim bolj konkretna,
- je izgled vprašalnika prijeten za oko in enostaven za branje,
- je vrstni red vprašanj takšen, da mu lahko sledimo,
- je vprašalnik narejen v interaktivnem stilu (vprašani se mora počutiti, kot da se nekdo z njim pogovarja),
- je na razpolago dovolj veliko število vprašanj (30 ali več),
- pri občutljivem vprašanju pojasnimo, zakaj je to pomembno (te izjave zapišite z drugačno pisavo), z manjšim številom ljudi (ob neuporabnih rezultatih spremenite sestav vprašanj).

Če sprašujemo mladoletne, potrebujemo privoljenje staršev. Dobimo ga s formularjem o strinjanju, ki ga vrnejo starši s privolitvijo/podpisom.

Primer formulacije:

Spoštovani starši!

Ime mi je XY. Obiskujem 7. razred ZG/ZRG za Slovence v Celovcu. Na vas se obračam s prošnjo za pomoč pri anketi, ki jo želim izvesti za svojo predznanstveno nalogo. Rad/a bi povabila vašega otroka za sodelovanje pri anketi na temo Rezultati ankete so anonimni in bodo uporabljeni izključno za analizo predznanstvene naloge.

Soglasje staršev

Dovolim, da moj sin/moja hčerka -----ime----- sodeluje pri anketnem povpraševanju.

Ime staršev:

Datum in podpis

Najlepša hvala za soglasje!

Prednosti anketiranja:

- anketiramo lahko večje število ljudi
- anonimnost – najmanjši vpliv raziskovalca
- omogoča primerjave
- veliko različnih podatkov, stališč

Omejitve:

- omejuje različnost odgovorov
- vprašanja vsiljujejo odgovore
- vprašanja so lahko postavljena nejasno in z njimi ne moremo dobiti informacij(e)
- problem odzivnosti na anketo
- sodelujoči vprašanji ne razumejo ali pa jih ne razumejo enako (različna izobrazba, etnična pripadnost).

Primer uvodnega nagovora

Navedemo avtorja ankete, tematiko oz. vsebino, na katero se anketa nanaša, namen ankete in raziskave (kaj želimo ugotoviti), poudarimo anonimnost sodelovanja, povemo, v kakšen namen bodo zbrani podatki in rezultati uporabljeni in se zahvalimo za sodelovanje.

Pozdravljeni!

Sem ... , dijakinja 7.razreda ZG/ZRG za Slovence, in pripravljam predznanstveno nalogo z naslovom ... Namen raziskave je ugotoviti, kako se mladi ... in kakšen vpliv imajo ... na ... Vaše sodelovanje je ključno, saj lahko le z vašimi odgovori dobim vpogled v ...

Anketa je anonimna, za izpolnjevanje boste potrebovali približno ... minut časa. Zbrani podatki bodo obravnavani zaupno in analizirani nasplošno. Uporabljeni bodo izključno za pripravo predznanstvene naloge.

Za vaše/tvoje sodelovanje se vam/ti prijazno zahvaljujem!

Intervju

Je osebni pogovor med dvema osebamama ali več osebami, ki poteka s posebnim namenom.

Vrsta vprašanj pri intervjuju:

- Odprta in zaprta vprašanja
- Neposredna in posredna vprašanja
- Splošna in konkretna
- Konvencionalna in nekonvencionalna
- Sugestivna in nesugestivna
- Usmerjevalna vprašanja

Potek intervjuja

- Dogovor z intervjuvancem
- Sprejem
- Sprostitev
- Seznanjanje s ciljem pogovora
- Motiviranje intervjuvanca za sodelovanje
- Usmerjanje intervjuvanca k navajanju podatkov in izražanju stališč
- Povzemanje
- Zaključek

Vodenje intervjuja

- Spodbujanje ljudi, da govorijo
- Usmerjanje pogovora iz ene teme na drugo
- Ustavljanje govorenja in spodbujanje razmišljanja
- Vračanje pogovora nazaj na temo

Strukturiran intervju

Poteka ob vnaprej pripravljenih/sestavljenih vprašanjih na določeno, osnovno tematiko. Vprašanja so namenjena raziskovalcu pri izvajanju osebnega pogovora, ki lahko poteka v živo, preko telefona ali s pomočjo drugih elektronskih medijev. Strukturiran intervju omogoča hitrejše napredovanje, sogovornika sta ves čas osredotočena na osnovno tematiko razgovora. Vpliv izpraševalca je zmanjšan, manj oseben. Pomanjkljivosti te vrste intervjuja se kažejo pri odgovorih, ki so bolj skopi, pridobljene informacije so omejene. Vprašani ima malo možnosti, da izrazi svoja mnenja tudi o drugih stvareh, ki lahko bistveno vplivajo na raziskovalni problem. Iščemo kratke, zgoščene, točno določene odgovore.

Nestrukturirani intervju

Je intervju, ki poteka ob nepripravljenih vprašanjih, je mnogo manj formalen, vzdušje je bolj podobno sproščnemu razgovoru. Odnos med spraševalcem in vprašanim je bolj oseben. Spraševalec / raziskovalec določi okvirno temo spraševanja (glede na raziskovalni problem). Vprašanja lahko sproti prilagaja in vprašano osebo usmerja med pogovorom v zaželeno smer. Iščemo izčrpne odgovore.

Pomanjkljivosti te vrste intervjuja so, da traja dolgo in je zelo obširen. Težaven je predvsem zato, ker lahko odgovori postanejo preveč obsežni, so izredno zahtevni za nadaljnjo obdelavo. Dobro je, če pogovor začnemo z odprtimi in splošnimi vprašanji in ga razvijamo z vse bolj konkretnimi in zaprtimi.

Analiza in vključevanje citatov v interpretacijo

Namen analize je, da povedanim/zbranim informacijam pripišemo nek pomen. Vse pridobljene podatke je treba podati čim bolj verodostojno. V primeru, da ste intervju snemali, ga je treba zapisati. V nadaljevanju predstavite temeljne ugotovitve, ki ste jih pridobili z intervjujem. V interpretacijo intervjuja vključite pomembne izpovedi intervjuvanca.

Primer:

Zanimiva je izjava intervjuvanca,« da doma nisem imel nobenega zgleda, ker je bila moja družinska situacija zelo kompleksna«. Iz tega je razvidno, da ...

Analiza dokumentov

Pri analizi dokumentov vzpostavite zvezo med zbranimi podatki in raziskovalnim vprašanjem. Analiziramo osebne vire kot avtobiografije, pisma, dnevnike in neosebne vire kot časopise in uradne spise. Analiziramo lahko vsebino dokumenta (npr. kolikokrat se uporablja določena beseda v dokumentu) ali pa temo dokumenta (kaj besedilo sporoča) ali pa oboje. Analiza dokumenta ponuja bogate informacije o življenju ljudi.

Poskus /eksperiment

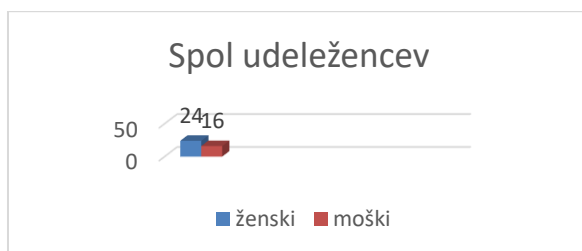
Izvaja se v laboratoriju ali na terenu. Raziskovalec/raziskovalka aktivno posega v raziskovalne razmere, s tem da v eksperimentalno skupino vpelje spremenljivko, katere učinek želi proučevati. Prepovedano ga je izvajati na ljudeh. Najbolj je uveljavljen v naravoslovnih znanostih.

Obdelava, prikaz in analiza rezultatov

Ko so informacije zbrane, jih je potrebno urediti, ovrednotiti in analizirati. Vsak rezultat je treba analizirati, ga izraziti v številkah, tabelah ali grafih. Na podlagi analize dobimo odgovore na naša vprašanja/hipotezo. Analizirane rezultate je treba interpretirati in povezati s spoznanji iz teoretičnega uvoda, s spoznanji iz lastnih izkušenj, s spoznanji iz literature. Pridobljene rezultate je potrebno sintetizirati v sklepe, te pa še enkrat ovrednotiti.

Najprej predstavimo osnovne podatke, povemo, da smo upoštevali samo popolnoma rešene ankete. Imenujemo število vseh popolnoma rešenih anket (*Število vseh sodelujočih pri anketiranju ... Anketo je rešilo 20 anketirancev, starih med 15 in 19 let. Med temi je bilo 54,8% moških in 42, 2% žensk*).

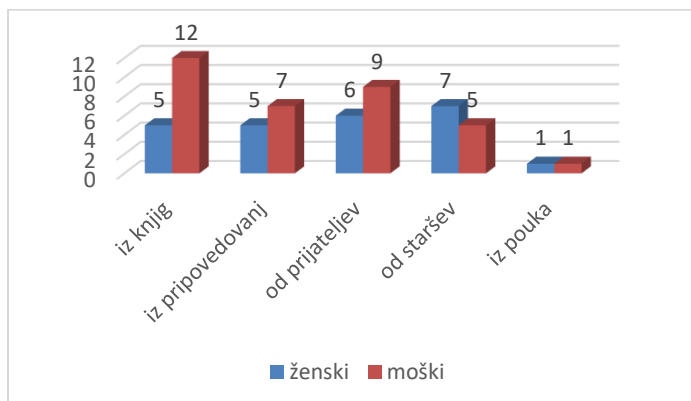
Tabela 1 – Struktura anketirancev

Grafikon 1 : Struktura anketirancev

Anketni vprašalnik je izpolnilo 40 pohodnikov, od tega 24 žensk in 16 moških. Od teh je 10 moških in 17 žensk iz Avstrije, 6 moških in 7 žensk pa iz Slovenije.

Vprašanje 5 – Od kod veste/veš za pretekle dogodke?

Grafikon 5: Struktura anketirancev na vprašanje, od kod vejo za pretekle dogodke

Pri tem vprašanju so anketiranci lahko obkrožili več odgovorov, kar so storili tudi vsi vprašanci. Iz rezultatov je razvidno, da večina moških anketirancev ve za te zgodovinske dogodke iz knjig, in sicer 9 moških, večina ženskih anketirank pa za dogodke ve od staršev. Na drugem mestu sledi odgovor od prijateljev, na tretjem mestu je anketirancem znano dogajanje iz pripovedovanj. Zelo zanimivo je, da so anketiranci o dogajanjih v drugi svetovni vojni najmanj izvedeli pri pouku. Vzroki za to so lahko ...

Ali:

- Anketa je pokazala, da točno 75% mladih bere knjige ...
- Pri tem vprašanju oziroma odgovorih nanj je treba izpostaviti dejstvo, da ...
- Izmed odgovorov je treba izpostaviti to, da ...
- Izmed vseh mladih, ki so organizirani v društvu, se 51% udeležuje koncertov, ki jih prireja ...
- Mladi so najpogosteje navajali naslednje pristočasne dejavnosti ...
- Če povzamemo rezultate vidimo, da ...
- Ugotovimo lahko tudi, da ... ampak ...
- To pomeni, da bodo morale tako mladinske kot tudi druge organizacije pripraviti ...
- Ugotovitve so naslednje: ...
- Večina, in sicer 63% mladih, je mnenja, da ...
- Iz tabele v nadaljevanju vidimo, da ima večina otrok ...
- Zaskrbljujoč je podatek, da si kar 44% želi ...
- Razlogi, zakaj si mladi želijo ...
- Skoraj polovica vprašanih je mnenja, da ...
- Zanimv je podatek, da je kar 12% mladih pripravljenih ...

- *Več kot polovica mladih, namreč 67%, je mnenja, da ...*
- *Iz rezultatov lahko sklepamo, da ...*
- *Presenetljiv pa je podatek, ki ...*
- *Skladno z odgovori na prejšnje vprašanje kar 50% mladih ne pozna ...*
- *Analiza anketnih odgovorov dokazuje, da ...*

22. Citiranje

Citiranje je navajanje vseh informacij, ki niso splošno znanje. Pri tem prepisujemo besedila, daljše ali krajše stavke, povzemamo ali parafraziramo misli tujih avtorjev/drugih ljudi. Je prepis tabel, grafov ali slik iz pisnih dokumentov. Dobesedno navajanje je vedno treba označiti z narekovaji in navedbo, odkod imamo določene informacije. V primeru, da vira ne navedemo, je naše delo plagiat, *to je prepisano ali prevzeto delo prikazano kot lastno (SSKJ, 1994, str.847)*. S citiranjem navajamo bralca/bralko k virom, ki mu ponujajo več informacij, povezane s temo. **Citiramo** vedno iz **originalnega vira**. V primeru, da ta ni dostopen, smemo izjemoma citat prevzeti iz drugega vira, vendar moramo potem napisati: povzeto po ...

Avtorstvo lastnih fotografij navajamo pod vsako fotografijo z navedbo imena, priimka in letnice nastanka fotografije.

Primer: Avtorica Mletschnig Maria, 2013

Pri objavi fotografij in drugih grafičnih prilog, za katere nimamo avtorskih pravic, smo dolžni ravnati v skladu z določili Zakona o avtorskih pravicah Republike Avstrije (Österreichisches Urheberrechtsgesetz <https://www.ris.bka.gv.at>). To velja le tedaj, če se PZN kasneje objavi v javnosti (npr. na spletni strani šole).

Pri citiranju moramo biti natančni, prepisati je treba vsa ločila in naglas, citat se mora popolnoma ujemati z izvirnim besedilom.

Načini citiranja

Poznamo tri možnosti citiranja:

- opombe ob koncu strani/pod črto (Fußnote) nemški način citiranja
- opomba v oklepaju po citatu (Zitat im Fließtext); harvadski način citiranja/ameriški način APA (American Psychological Association)
- opombe ob koncu besedila v posebnem seznamu

Citiranje naj bo v delu enotno!

Daljši dobesedni citat

Kar je pomembno ali novo, navajamo dobesedno. Citati naj bodo kratki in smiselno vključeni v besedilo. Popolnoma se morajo ujemati z izvirnim besedilom. Če je v izvirniku tipkovna napaka, tudi to prevzamemo.

Ob dobesednem navedku iz knjige označimo citat v narekovajih, daljši citat (okvirna meja:100 besed) pa so brez narekovajev ter zgoraj in spodaj ločeni od ostalega besedila z vrstico presledka, na levi pa je dodaten odmik od roba. Grafično ga lahko ločimo s tem, da uporabimo poševni tisk (brez navedbe narekovaja). V kurzivi so posamezne besede ali krajše fraze v tujem jeziku; če jim sledi prevod, je v oklepaju ali narekovajih in brez kurzive.

Citiranje med besedilom

„Mama mi je pripovedovala o začetku potovanja. Z velikimi bolečinami sem bil potisnjen v svet, v katerega nisem hotel. To je pisalo na obrazu babice, ki je položila prste svojih rok kot krono iz trnja na mojo svetlomodrikasto glavico.“ (Šteger, 1999, str. 15)

Citiranje med besedilom:

(Šteger, 1999, str. 15)

Navajanje na koncu dela:

Šteger, A. (1999): *Včasih je januar sredi poletja*. Ljubljana: Študentska založba.

Citiranje ob koncu strani ali ob koncu besedila

„Mama mi je pripovedovala o začetku potovanja. Z velikimi bolečinami sem bil potisnjen v svet, v katerega nisem hotel. To je pisalo na obrazu babice, ki je položila prste svojih rok kot krono iz trnja na mojo svetlomodrikasto glavico.“¹

Citiranje ob koncu strani/besedila: prvič:

Šteger, A. (1999): *Včasih je januar sredi poletja*. Ljubljana: Študentska založba, str.15

V nadaljevanju:

1. Prim. Šteger, A.: *Včasih je januar sredi poletja*, str. 15.

Navajanje na koncu dela:

Šteger, A. (1999): *Včasih je januar sredi poletja*. Ljubljana: Študentska založba.

Gospod ravnatelj dr. Vrbinc je menil o pripravah na novo maturo: »Napišimo za dijake priročnik za pisanje predznanstvene naloge, tako da bodo vedeli, kako se lotiti raziskovalnega dela, kako poiskati primerno literaturo in kako pravilno citirati. Če jim bomo posredovali to znanje, bo naloga pozitivna. Navodila pa bo treba posredovati tudi vsem kolegicam in kolegom.« (Vrbinc, 2013, str. 13)

Citiranje med besedilom

(Vrbinc, 2013, str. 13)

Citiranje ob koncu strani:

1. Vrbinc, M.: *Predstavitev nove oblike mature*, str. 15.

Navajanje na koncu dela

Vrbinc, M. (2013): *Predstavitev nove oblike mature*. Celovec: Samozaložba Zvezna in Zvezna realna gimnazija za Slovence.

Povzemanje misli (parafraziranje)

Posredno povzemanje misli pomeni, da iz daljšega besedila povzamemo tuje misli in jih povemo s svojimi besedami in na drugačen način. Pri povzemanju misli ni treba citata grafično ločiti od ostalega besedila.

Gospod ravnatelj predlaga, da napišemo za dijake in dijakinje Slovenske gimnazije navodila za pisanje predznanstvene naloge in jih posredujemo tudi kolegicam in kolegom. (prim. Vrbinc, 2013, str. 13)

Citiranje med besedilom / ob koncu strani:

Prim: Vrbinc, str.13

Navajanje na koncu dela:

Vrbinc, M. (2013): *Predstavitev nove oblike mature*. Celovec: Samozaložba Zvezna in Zvezna realna gimnazija za Slovence.

Krajšanje citata

Če je citat predolg ga skrajšamo tako, da nepomembno izpustimo in manjkajoči del nadomestimo s tremi pikami v oglatem oklepaju.

Gospod ravnatelj dr. Vrbinc je predlagal: »Napišimo za dijake priročnik za pisanje predznanstvene naloge. [...]. Navodila pa bo treba posredovati tudi vsem kolegicam in kolegom.« (Vrbinc, 2013, str. 13.)

Citiranje med besedilom / ob koncu strani:

Prim: Vrbinc, str.13

Navajanje na koncu dela:

Vrbinc, M. (2013): *Predstavitev nove oblike mature*. Celovec: Samozaložba Zvezna in Zvezna realna gimnazija za Slovence.

Povzemanje besedila, ki citira originalno delo (sekundarno citiranje)

To je posredno citiranje, citiramo nekoga, ki je že pred nami citiral iz drugega dela. Citiranju sekundarnih virov se izogibamo in ga uporabimo le takrat, kadar izvirno delo ni dosegljivo.

Pri citiranju besedila, ki ga je neki avtor že povzel, navedemo najprej avtorja originalnega citata in leto oizida dela; za podpičjem pa navedemo avtorja, po katerem smo mi prevzeli besedilo.

Primer:

Vrbinc, 2013, str.13; citirano po:Mletschnig, 2013, str.22

Citiranje med besedilom / ob koncu strani:

(Vrbinc, 2015, str.22 citirano po Mletschnig 2016, str.33).

Navajanje na koncu dela: citiramo samo publikacijo, ki smo jo imeli v roki!!Citiranje virov s spleta

»Lahko umoriš moške in ženske, a idej se ne da ubiti,« je povedal francoski predsednik François Hollande, ki je pozdravil »prerod« satiričnega tednika Charlie Hebdo.

<http://www.delo.si/svet/evropa/hollande-charlie-hebdo-je-ziv-in-bo-zivel-dalje.html>

V poglavju o virih zapišemo:

Hollande: Charlie Hebdo je živ in bo živel [online]. 2015. [Citirano: čet, 15.01.2015, 10:47; spremenjen: 16:21]. Dostopno na spletnem naslovu <http://www.delo.si/svet/evropa/hollande-charlie-hebdo-je-ziv-in-bo-zivel-dalje.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=VFWYBV3osy4>

Oblikovanje seznama literature in virov

Seznam literature in virov je končni seznam vseh vrst uporabljenih virov (monografskih publikacij, člankov, kart, gradiva s spleta, osebnih virov itd. V tem posebnem poglavju moramo navesti vse vire in literaturo, ki smo jo uporabili pri svojem delu. Virov ne številčimo.

Razvrščeni morajo biti po **abecedi avtorjev** – pri tem upoštevamo prvo polnopomensko besedo iz naslova. Če se torej naslov dela začne s predlogom, členkom ipd., teh pri razvrščanju ne upoštevamo. Najpomembneje je, da pravilno navedemo vse **bibliografske podatke/elemente**, da je mogoča natančna identifikacija vira.

Bibliografski elementi so:

- priimek in ime *avtorja* (**nazivov dr., prof., mag. ipd. ne pišemo**)
- leto izida
- naslov, podnaslov dela (podnaslov zapišemo z malo začetnico, razen če pravopis ne zahteva drugače). Npr.: Pes: naš najboljši prijatelj oziroma Runo: Mojčin najboljši prijatelj
- Izdaja. (1., 2. natis, ponatis, dopolnjena izdaja ipd.)
- vrsta medija (zapisana v oglatih oklepajih)
- kraj in ime založbe/samozaložba (pri navajanju založb/založnika izpustimo izraze & Sons – & Co – Inc)
- zbirka, štetje (zbirka *Vrhunci stoletja*, 10. knjiga)
- URL-naslov, ki ga zapišemo v suličastih oklepajih (<http://www.gcc.si/>)
- datum citiranja [zapišemo v oglatih oklepajih]
- SBN = International Standard Book Number (*mednarodna standardna št. knjige*)
- ISSN = International Standard Serial Number (*mednarodna standardna številka serijske publikacije*)

Te zapise najdemo v kolofonu¹ in CIP-u² (večinoma pri monografskih publikacijah, imajo ga tudi nekatere serijske publikacije).

Kolofon je ali za naslovno stranjo knjige ali na njenem zadnjem listu. Zajema podatke o avtorju, založniku, tiskarni, lektorju, ilustratorju, podatke o nakladi, ceno knjige in podatek o avtorskih pravicah.

CIP (cataloguing-in-publication) je kataložni zapis o publikaciji, ki je izdelan pred njenim izidom v skladu s pravili za katalogizacijo. Umeščen je za naslovno stranjo knjige, ponavadi v okvirčku, ni pa nujno. Vsebuje bibliografski opis in vse vpise, pod katerim je informacija o publikaciji dostopna v vseh vrstah katalogov. Je obvezna sestavina monografske publikacije (<http://www.nuk.si/nuk3.asp?id=388537233>).

Serijske publikacije pa imajo te podatke na naslovni strani (lahko v glavi naslova, ob strani, v pokončnem tisku ipd.).

Posebno pozorni bodite na pisavo naslovov, podnaslovov. Pri monografskih in serijskih publikacijah so zapisani v **ležečem tisku**, pri navajanju bodite pozorni na pravilni zapis ločil, vir pa obvezno zaključimo s piko.

Enotno in dosledno uporabljajte tudi okrajšave, npr. in drugi (*idr.*) oziroma et alii (*et al.*), mesec (*avg.*) pri navedbi datuma citiranja, stran (*str.*), letnik (*let.*) in številka (*št.*) revije, izdaja (*izd.*), natis (*nat.*) ...

Knjige enega avtorja

Priimek, ime, letnica, glavni naslov dela, podnaslov, število izidov, število natisov, kraj izdaje, založba, letnica, zbirka, *štetje, stran*.

Imenovanje založbe ni obvezno.

VOJNOVIC, G. (2008). *Čefurji raus!* Ljubljana: Študentska založba. Knjižna zbirka Beletrina. (APA)

VOJNOVIC, Goran (2008): *Čefurji raus!* Ljubljana: Študentska založba. Knjižna zbirka Beletrina. (harvardski način)

KOS, J. (2002). *Pregled slovenskega slovstva*. Ljubljana: DZS. 14. izd., 1. natis.

Knjige dveh avtorjev:

KOCIJAN, G. in ŠIMENC, S. (1994). *Slovensko slovstvo skozi stoletja*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

JAROSCH L. in GRÜN, A. (2009). *Kraljica in divja ženska*. Celje: Celjska Mohorjeva družba. ISBN 978-961-218-779-8.

Knjige treh avtorjev:

KRAKAR - VOGEL, B. ...et al/idr. (1994). *Književnost na maturi*. 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.

Navajanje člankov v serijski publikaciji

Priimek, ime: Naslov članka. Podnaslov članka. V: priimek, ime izdajatelja. Kraj: Izdajatelj, začetek (in konec) izhajanja. Glavni naslov. Podnaslov. Število izdaj. Število natisov. Kraj: založba, leto, številka serijske publikacije, stran.

Citiranje med besedilom

(Barbara Starič, str. 21)

Navajanje na koncu dela:

Starič, B. (2006). *Slovenski teden je! V: Sova. List Strokovnega pedagoškega združenja; številka 17.*

Če ni avtorja, ker je redakcijski prispevek:

Citiranje med besedilom:

(Sova, številka 17, 1/2006, str. 21).

Navajanje na koncu dela:

Sova. List strokovnega pedagoškega združenja; številka 17, 1/2006, str. 21.

Otrok in knjiga: Revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev. Maribor: Mariborska knjižnica. (Pedagoška fakulteta Maribor), 1972.

Začetek in konec izhajanja zapišemo takole:

- če je publikacija začela izhajati npr. leta 1978 in še izhaja: 1978-
- če je publikacija izhajala npr. od leta 1959 do leta 1996: 1959-1996

Navajanje uradnih dokumentov: Zakon, letnik (letnica), številka, datum, str.

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. *Uradni list Republike Slovenije*, 53 (1996) 12, 29. II. str. [841-862].

Navajanje elektronskih virov

Elektronske vire navajamo podobno kot tiskane. Treba pa je navesti še dodatne podatke kot naslov elektronskega vira in datum, ko se je s tem virom vzpostavila povezava. Če datum elektronskega vira ni znan, v oglatih oklepajih zapišemo [s. d.], latinsko sine die, torej brez datuma.

Za elektronsko verzijo tiskane knjige se uporablja naslednji format zapisa:

Citiranje med besedilom:
(Devjak, 2015)

Navajanje na koncu dela:

Devjak, T. (ur.) (2015). *Vpliv družbenih sprememb na družbo in izobraževanje*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Dostopno na spletni strani http://www.pef.uni-lj.si/fileadmin/Datoteke/Posvet/Vpliv-druzbenih-sprememb_Posvet-PeF-2015_znanstvena-monografija.pdf [Pridobljeno 20. 3. 2018].

Članek na spletni strani z znanim avtorjem

Citiranje med besedilom:

(Saurer, 2017)

(BMUKK, 2015)

Navajanje na koncu dela:

Saurer, F.: Aufbau und Gliederung einer Vorwissenschaftlichen Arbeit. Dostopno na spletnem naslovu <http://www.vorwissenschaftlichearbeit.info/2011/07/19/aufbau-und-inhalt-einer-vorwissenschaftlichen-arbeit/> [Pridobljeno 27. 2. 2017]

Članek na spletni strani brez avtorja (b.a)

BMUKK (Izd.): Department Standardisierte kompetenzorientierte Reife- und Diplomprüfung (SRDP) [online] ali Dostopno na spletnem naslovu <https://www.bifie.at/departement/srdp> [Pridobljeno 17. 1. 2015].

Tourism. 2010. Dostopno na spletnem naslovu: <http://en.wikipedia.org/wiki/Tourism>

Tabela, prevzeta s spleta

Navajanje na koncu dela:

Statistics Canada. (2006a). *Average hours per week of television viewing, by selected age groups, annual*. (Table 502-0002). Dostopno na spletnem naslovu <http://estat.statcan.gc.ca/> [Pridobljeno 2. dec.2014].

Citiranje med besedilom:

(Statistics Canada, 2006a)

NETISKANE IN DRUGE PUBLIKACIJE

Za vse druge vrste gradiva velja, da napišemo v oklepaju za naslovom vrsto gradiva, npr. videoposnetek, zvočni posnetek, prosojnice, kartografsko gradivo, in upoštevamo vse elemente navajanja vira, ki veljajo pri monografskih vrstah publikacij.

DVD, pridobljena s spleta:

Navajanje na koncu dela:

DiCaprio, L.(Producer) in Peterson, L. C. (Writer / Director). (2008). *The 11 hour* [DVD]. Burbank, CA: Warner Bros. Entertainment.

Citiranje med besedilom:

(DiCaprio, 2008)

Video, pridobljen s spleta:

Citiranje med besedilom:

(Patel, 2008).

Navajanje na koncu dela:

Patel, A. (22. januarja 2008). *Music and the mind*. [Video]. Pridobljeno s <http://www.youtube.com/watch?v=ZgKFeuzGens>. [Pridobljeno 7.1.2020]

Navajanje anonimnih člankov v leksikonih, enciklopedijah, slovarjih

Slovar

Citiranje med besedilom:

(**Slovar slovenskega knjižnega jezika, 1975**).

Navajanje na koncu dela:

Slovar slovenskega knjižnega jezika: druga knjiga: I-Na (1975). Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Diplomsko delo v tiskani obliki

Citiranje med besedilom:

(Mletschnig, 1986).

Navajanje na koncu dela:

Mletschnig, M. (1986). *Politični in socialni aspekti v komediji Ta veseli dan ali Matiček se ženi*. (Diplomsko delo). Univerza v Celovcu, Institut za slavistiko, Celovec.

Citiranje in navajanje virov po 6. verziji APA standardov:

https://www.pef.uni-lj.si/fileadmin/Datoteke/Knjiznica/Datoteke/apa_citiranje.pdf

Reference na koncu prispevka (navajanje literature)

Pri navajanju literature (knjig, člankov, zbornikov ...) in virov (internetnih naslovov, slovarjev, zakonov ...) oziroma referenc je treba na koncu prispevka navesti vsa, vendar samo tista dela, ki so bila uporabljena pri pisanju, kar mora biti v prispevku tudi razvidno. Citiranje v besedilu in seznam referenc na koncu prispevka morata biti skladna. Ali drugače: vsi v besedilu citirani viri morajo biti navedeni v seznamu literature in obratno.

Uporabljena literatura se v poglavju Reference navede po abecednem redu priimka prvega avtorja ali naslova, če je avtor dela neznan. Virov se ne številči; pred njih se ne dodaja označevalcev (angl. *bullets*), temveč se jih navaja kot nove odstavke.

Po harvardskem sistemu je treba pri popisu referenc na koncu prispevka upoštevati naslednja splošna pravila:

- Avtorstvo se zapiše v obliki: Priimek, Začetnica imena.
- Za začetnico imena urednika ali več urednikov se pripiše kratica ur.: Priimek, Začetnica imena. ur.
- Če sta avtorja dva, se med njima zapiše beseda in.
- Če je avtorjev več (do šest), se zapišejo vsi avtorji, in sicer kot so navedeni na publikaciji; ločeni so z vejicami, pred zadnjim avtorjem se namesto vejice zapiše beseda in.
- Če je avtorjev več kot šest, se navede prvih šest avtorjev, ki so ločeni z vejicami, sledi splošno uveljavljena kratica et al.
- Če avtor ali urednik publikacije ni znan, se publikacija razvrsti po naslovu.
- Kadar je publikacijo napisala organizacija, ne pa posameznik, se kot avtor navede organizacija (korporativni avtor).
- Naslovi knjig in revij se zapišejo v ležečem tisku (angl. *italic*).
- Podatki o izdaji se navedejo, če ne gre za prvo izdajo; zapišejo se v jeziku publikacije.
- Če se citira le del publikacije, se na koncu, za vsemi bibliografskimi podatki, doda podatek o poglavju ali straneh. Strani prispevka se navedejo pri člankih, prispevkih na konferencah, poglavjih v knjigah ipd.
- Za elektronske publikacije se za naslovom v oglatih oklepajih napiše vrsta medija, npr.: [CD-ROM], [DVD], [e-knjiga], [e-časopis], [e-revija], [online] ipd.
- Če je publikacija dostopna na spletu, se za izdajateljem napiše URL-naslov (Uniform Resource Locator) in v oglatih oklepajih datum dostopa. Spletni naslovi ali URL-ji naj bodo aktivni (podčrtani).
- Če ima publikacija DOI (Digital Object Identifier), se le-ta navede na koncu bibliografske enote.

<http://home.izum.si/cobiss/oz/citiranje.asp> [20. 3. 2018]

Literatura in viri

Donhauser, G./Jarež, Th. (2012): Vorwissenschaftliche Arbeit. Maturatraining. 1. Auflage Wien (Österreichischer Bundesverlag Schulbuch GmbH & Co)

Henz, K. (2011): Vorwissenschaftliches Arbeiten. Ein Praxisbuch für die Schule. 2. Auflage, Wien (Verlag E. Dörner)

Hladnik, M. (1990): Praktični spisovnik ali šola strokovnega ubesedovanja: Vademekum za študente slovenske književnosti, zlasti za predmet Uvod v študij slovenske književnosti.

Stil strokovnega pisanja [online]. Ljubljana. Založba: Filozofska fakulteta Univerze v LJ [Pridobljeno 20. 11. 2014]. Dostopno na spletnem naslovu: http://lit.ijs.si/sp_ssp.html

Manser, I., idr. (2011/12): Leitfaden zur Abfassung einer vorwissenschaftlichen Arbeit am Gymnasium Feldkirch [online]. Letzte Aktualisierung: November 2014. [Pridobljeno 15. 12. 2014]. Dostopno na spletnem naslovu:

<http://www.bgfeldkirch.at/projekte/vwa/VWA.pdf>

Biotehniški izobraževalni center Ljubljana. Živilska šola. Navodila za pisanje projektne naloge [online]. [Pridobljeno 20. 7. 2012]. Dostopno na spletnem naslovu:

http://www.bic-lj.si/zs/images/stories/Basej/proj_po_vrsti.pdf

Slovar slovenskega knjižnega jezika [online]. Ljubljana, 1995. [Pridobljeno 20. 11. 2014]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>

Tratenšek, T. (2009): Od ideje do izdelka. Interni priročnik Gimnazije Celje – Center za pisanje seminarskih in projektnih nalog [online]. Celje. [Pridobljeno januarja 2014]. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.gcc.si/wpcontent/uploads/2013/02/od_ideje_do_izdelka_.pdf

bm:uk Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur: 1. Säule Vorwissenschaftliche Arbeit. Eine Handreichung. Standardisierte, kompetenzorientierte Reifeprüfung an AHS.

Kazalo slik, tabel in grafikonov

Naslovnica: prof. Kristijan Sadnikar

Slika 1: Naslovnica časnika Charlie Hebdo. <http://www.delo.si/svet/evropa/charlie-hebdo-minus-tednik-ki-razburija-muslimane.html> [8. 1. 2015]

Tabela 1: Prebivalci po skupinah in spolu, Slovenija. http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?ID=6790 [27. 2. 2015]

Navodila za navajanje literature/virov najdeš tudi tukaj:

<http://www.oshjh-staritrj.si/files/2014/12/NAVODILA-ZA-NAVAJANJE-VIROV-5.pdf>